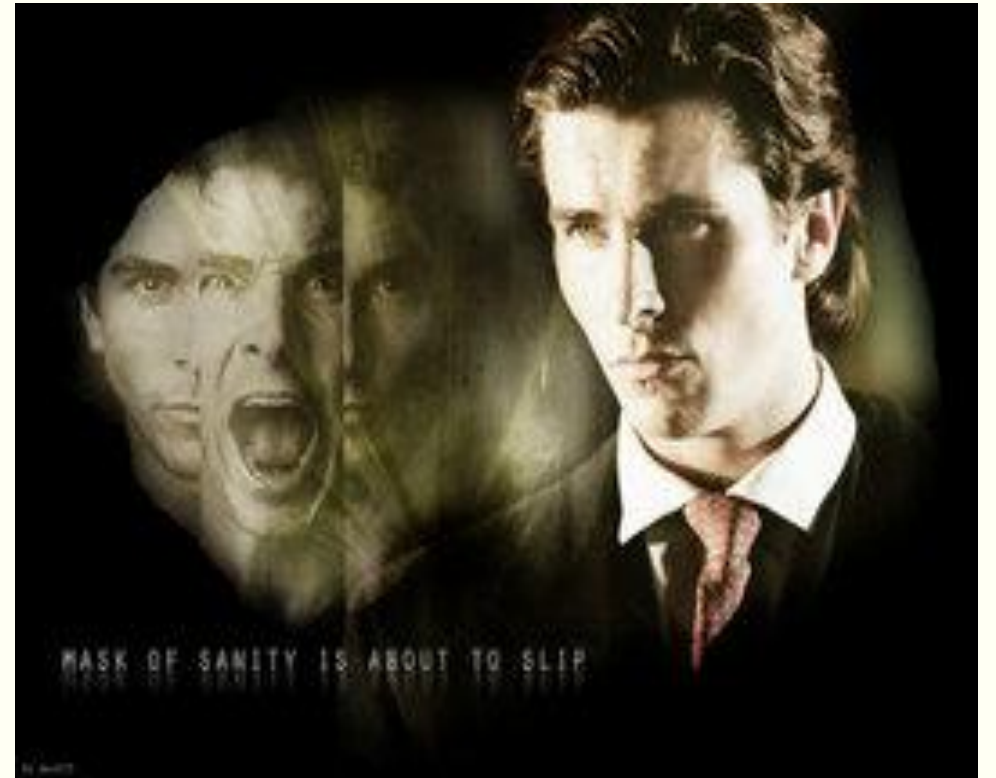

PSYKOPATI & NARCISSISM

KÄNSLOKALLA & SAMVETSLÖSA
PERSONLIGHETSSYNDROM

Narcissistiskt personlighetssyndrom

- Grandios och orealistisk självbild – sätter sig själv främst i alla lägen!
- Strävar efter framgång – materiellt och personligt
- Personlig makt/kontroll viktigast!
- Känslig för kritik
- Bristande inlevelseförmåga
- Bristande empati
- Antisociala/psykopatiska drag/emotionellt instabila
- Grandios/sårbar
- Konfrontationer leder till kyligt förakt/aggressivitet/depression

Sund självkärlek

- Hälsosam självkänsla
- Respekterar den fria viljan
- Glad och tillfreds
- Ödmjuk
- Tycker om att vara ensam
- Fri från andras tyckande
- Kan bekräfta sig själv
- Empatisk mot andra
- Stärker andra

Narcissism

- Falsk upplevelse av hög självkänsla
- Vill kontrollera andra
- Inget är tillräckligt bra
- Grandios
- Behöver alltid andra omkring sig
- Mycket upptagen med vad andra tycker
- Charmig utåt men djupt osäker inom sig
- Manipulativ och hjärtlös mot andra
- Nedvärderar andra

Vår tid mer narcissistisk?

Kännetecknen

- Brist på intimitet och nära relationer
- Stor konsumtion av varor och upplevelser
- Vilja att lyckas, synas och bli framgångsrik
- Omätligt bekräftelsebehov
- Sociala medier
- Till vilket pris som helst!

Narcissistiska strategier

- Förstorar sig själv
- Försöker köpa sig en ny/starkare identitet
- Ovilja att bli vuxen
- Låg empatisk förmåga
- Använder andra
- Skyller på andra
- Förnekar ansvar

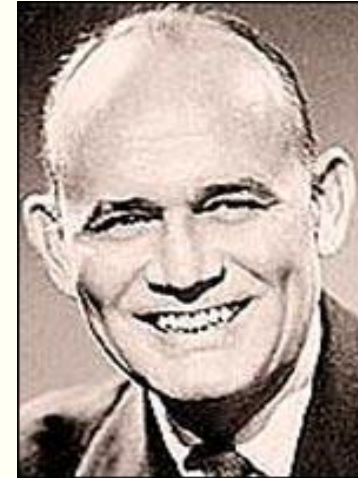

Machiavellistiskt personlighetssyndrom

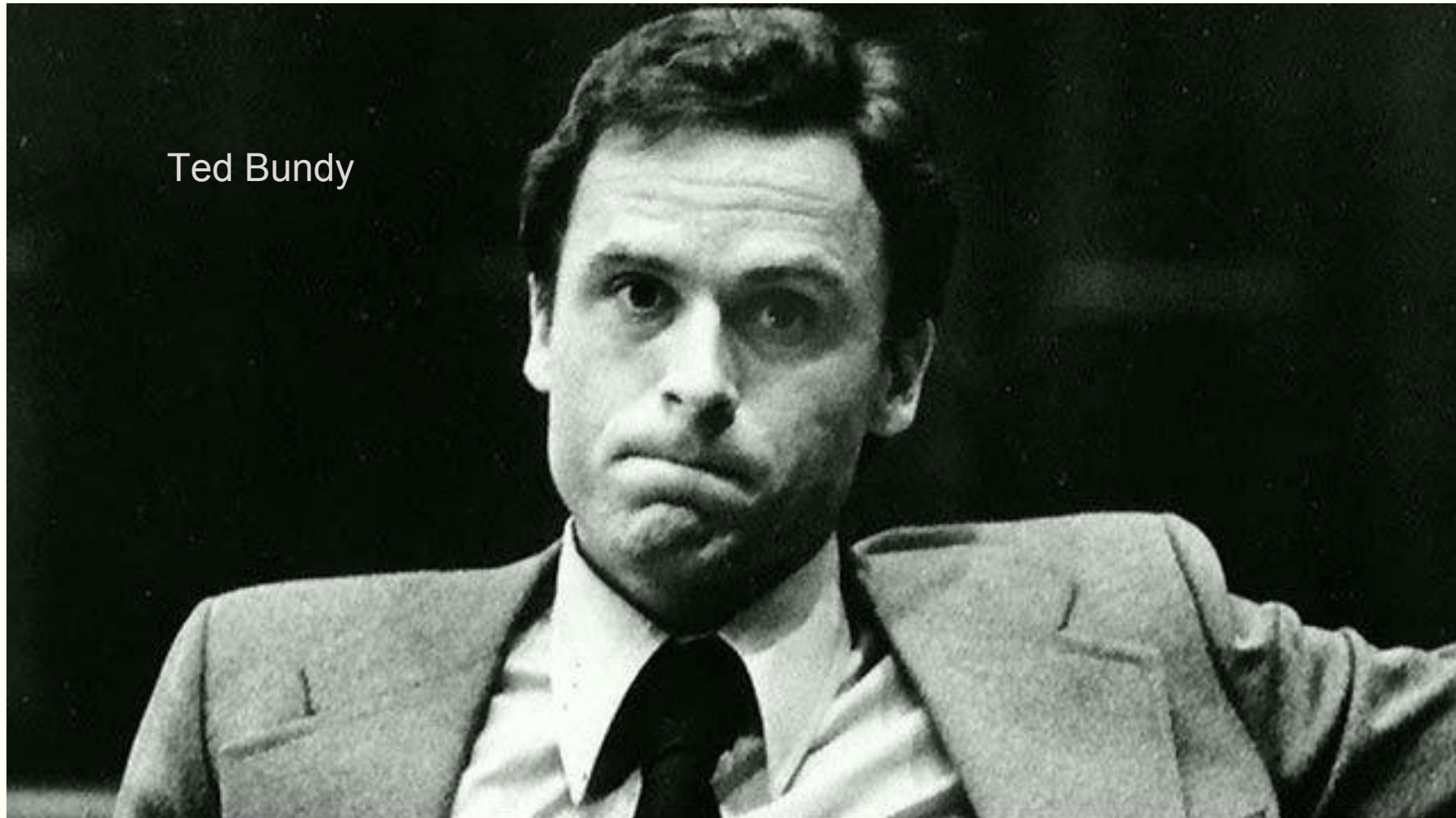
- Vill bestämma allt
- Dominant
- Besserwisser – tror sig veta bäst
- Tål inte motstånd
- Kan vara empatisk men bara på sina egna villkor
- Kontrollbehov
- Manipulativ
- Har inga skrupler
- Grym

Psykopati - historiskt perspektiv

- Vansinne utan dilerium
- Moralisk sjukdom
- Moraliskt imbicill
- "The mask of sanity"
- Psykopati - Hervey Cleckley 1940
- Sociopati
- PCL – R II - Robert Hare; 2003

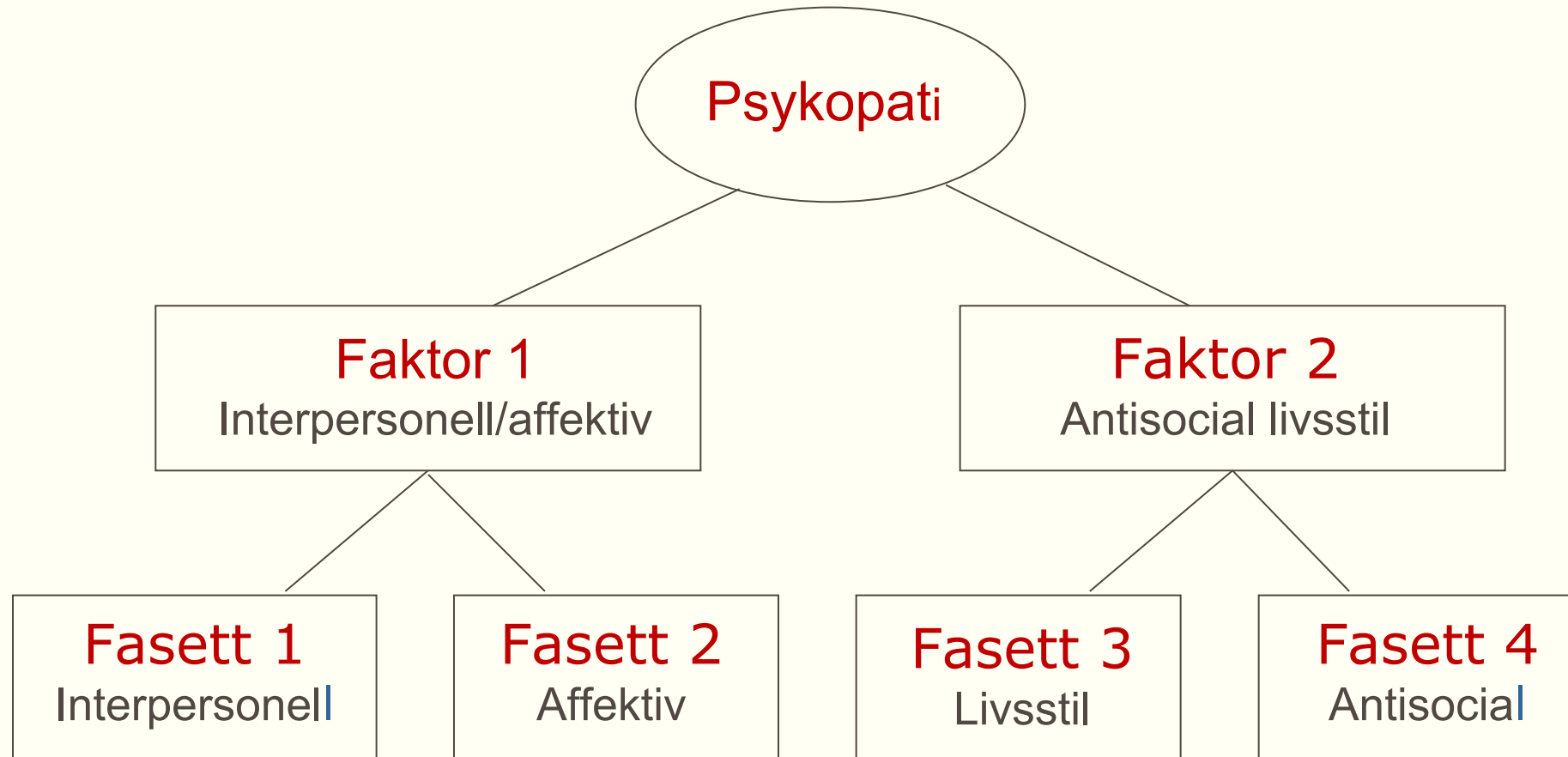

”Jag är den kallblodigaste djävel du någonsin kommer att träffa”

Psykopati – ett extremt personlighetssyndrom

Faktor 1

Fasett 1 - Interpersonell

- Talförhet/ytlig charm
- Grandios självuppfattning
- Patologisk lögnaktighet
- Bedräglig/manipulerande

Fasett 2 – Affektiv

- Avsaknad av självförelser/skuldkänslor
- Ytliga affekter
- Känslokyla/avsaknad av empati
- Oförmåga att ta ansvar för egna handlingar

Faktor 2

Fasett 3 – Livsstil

- Behov av stimulans/benägenhet att bli uttråkad
- Parasiterande livsstil
- Avsaknad av realistiska/långsiktiga mål
- Impulsivitet
- Ansvarslöshet

Kriterier utanför fasetterna

- Promiskuöst sexuellt beteende
- Många kortvariga äktenskapsliknande förhållanden

Fasett 4 - Antisocial

- Bristande självkontroll
- Tidiga beteendeproblem
- Ungdomsbrottslighet
- Indragning av försöksutskrivning
- Kriminell mångsidighet

Primär & sekundär psykopati

- Ängest (låg/hög)
- Orsaksbakgrund (arv/miljö)
- Andra psykiatriska störningar (narcissism/emotionell instabilitet)
- Återfallsrisk i våldsbrott (lägre/högre)
- Behandlingsbarhet (sämre/bättre)

Temperamentsmässiga riskfaktorer

- Känslokyla
- Brist på empati - utebliven/fel reaktion på andra barns känslor
- Oräddhet
- Fokus på belöning
- Reagerar inte på bestraffning
- Svårigheter att lära av erfarenheter
- Svårigheter att utveckla alternativa kognitiva strategier
- ADHD i kombination med uppförandestörning i barndomen
- Inte hela förklaringen – flertalet personer med psykopati i vuxen ålder uppvisade inte denna kombination i barndomen

Miljömässiga riskfaktorer

- Hårda och inkonsekventa uppfostringsmetoder
- Utsatthet för upprepad misshandel/sexuellt utnyttjande
- Bristande kontakt mellan förälder och barn

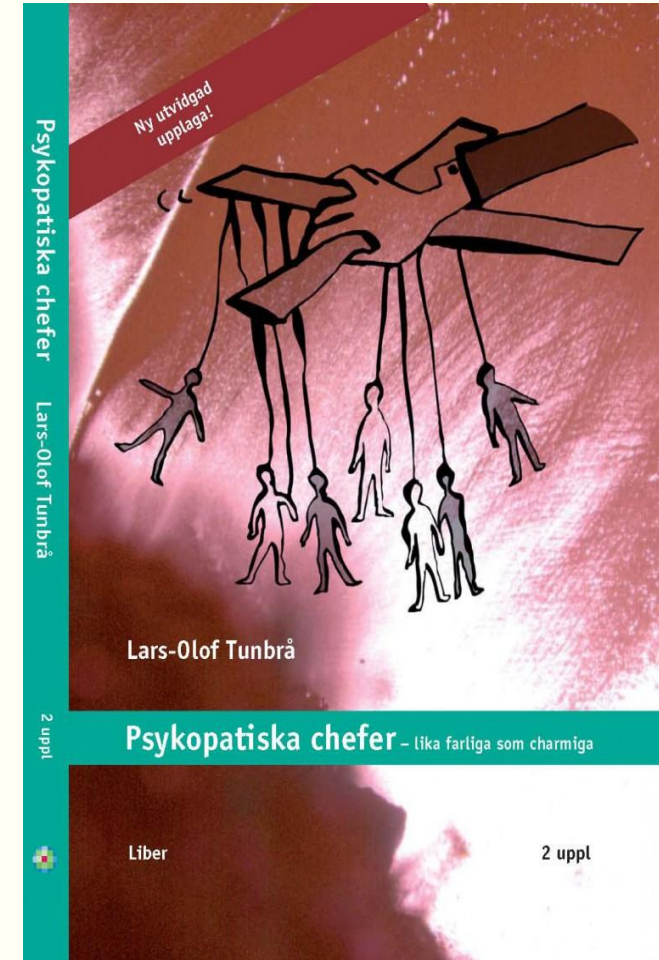
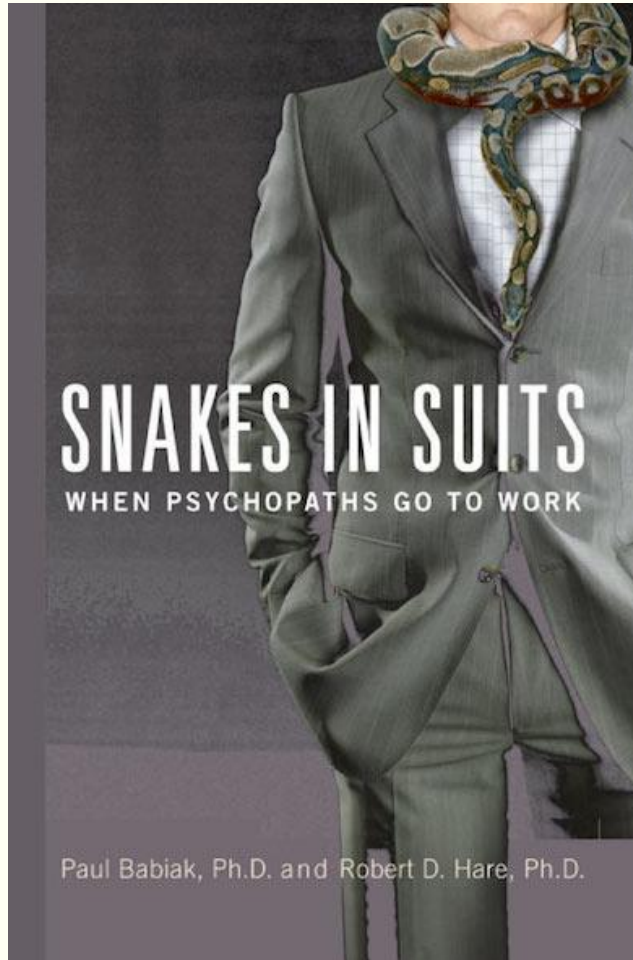
Forskning

- I varje årskull finns ca 1% barn - känslökyla, brist på ånger, impulsivitet
- Behöver inte betyda att de utvecklar psykopati som vuxna
- "Psykopater är inga monster" *Karolina Sörman forskare KI*
- Empatisk förmåga i fokus
- Kan känna empati om de måste - "empati-knapp" som de kan slå av och på
- "Försiktigt optimistisk" *Henrik Andershed kriminolog och professor Örebro*
- Bestraffning är lönlöst, i rehabilitering måste man jobba med belöningssystem Katarina Howner KI

Prevalens

- Ca 2-3% av totala populationen män
- Betydligt högre förekomst inom kriminalvården - 15-30 % bland män
- Rättspsykiatriska och allmänpsykiatriska grupper - < 10 %
- De s k "Industripsykopaterna" (Robert Hare) - hot mot samhället!

”Industripsykopater”

Typiska beteenden hos "Industripsykopater"

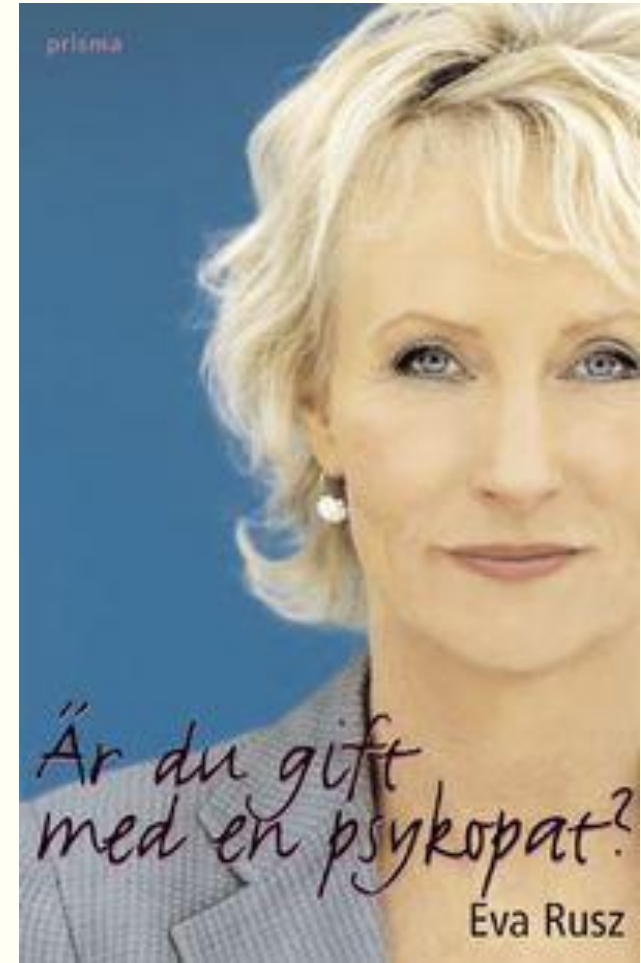
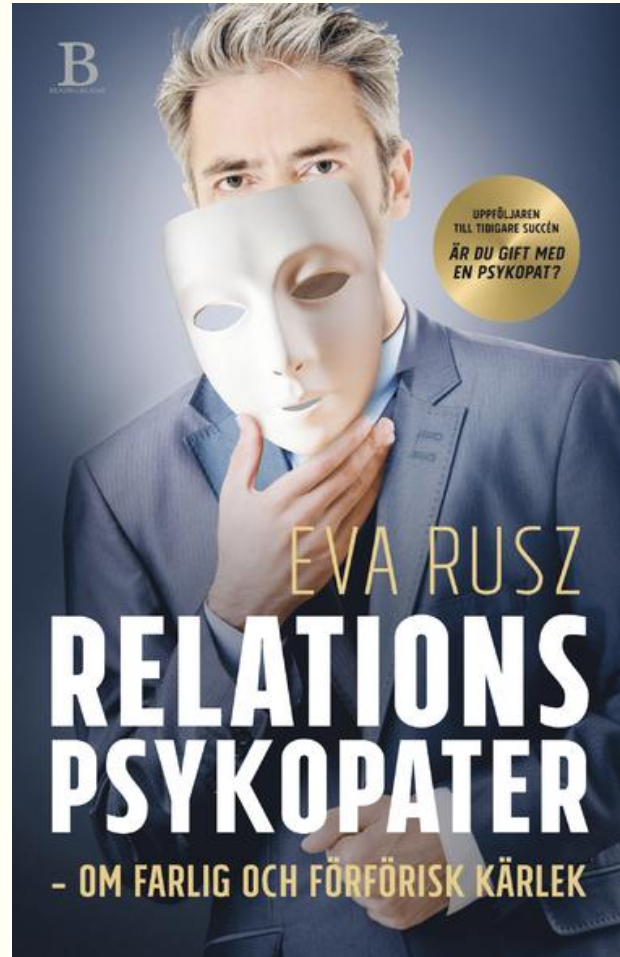
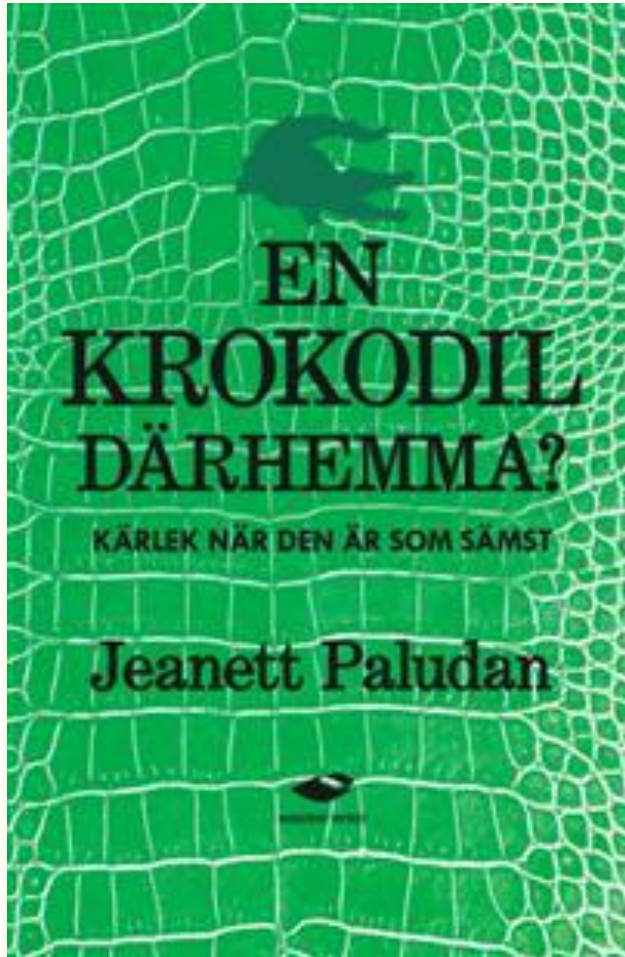
- Ofta ledare
- Vältalig, charmig och intressant
- Narcissism
- Manipulativ
- Kontrollbehov
- Mytomani/vänder fakta till sin fördel
- Hot, hämnd och aggressioner
- Bristande ansvarskänsla/empati
- Promiskuöst/egoistiskt sexualliv

Kan likna osjälvständigt personlighetssyndrom

- Om fördelaktigt i situationen att stråla ut hjälplöshet till omgivningen
- Ofta kvinnliga psykopater
- Ynklig, värnlös, utsatt – för att kunna parasitera på partner
- Spela upp ett mer eller mindre trovärdigt sjukdomsscenario
- Slippa betala tillbaka skulder
- Smita undan skyldigheter
- Skaffa sig fördelar och andras empati
- Skaffa sig fördelar i en vårdnadstvist
- Vid åtal – få sympati i domstolen

Psykopaten i privatlivet

Hur hanterar vi psykopaten/narcissisten?

- Förändrar sitt beteende för egen vinnings skull
- Lyssna alltid till din inre röst - ”något känns fel”
- Om romantiskt involverad – fly!
- Neutral hållning - ta inte konflikt
- Uppmärksamma och avled manipulativt beteende
- Dokumentera!
- Vittne på vad som sägs
- Psykopatiska tendenserna kan avta med ökad ålder (55-65 år)
- Minst 1/50 anställda i en organisation har psykopatiska/pathologiskt narcissistiska drag

ATT VÄXA UPP MED EN
NARCISSISTISK/ PSYKOPATISK
FÖRÄLDER

DEN LÅNGA VÄGEN
TILL ATT BLI HEL

Den narcissistiske föräldern

- Förför partner/partners för att få det antal barn som önskas
- Distanserad och empatifattig relation till barnen - som till arbetskollegor
- Oberäknelig
- Mobbar och skrämmer
- Idealiserar/nedvärderar
- Slug – barnet behöver alltid vara på sin vakt
- Ser det som sin rätt att utnyttja barnet på alla sätt och vis – "leksaker"
- Olika metoder för att kontrollera barnet

-
- Skrämmer till lydnad genom att uppträda oerhört hotfullt
 - Känslomässig utpressning ”om du verkligen älskar mig så ...”
 - Ger barnet skam och skuld känslor
 - Ljuger
 - Ignorerar
 - Kritiserar
 - Bryter löften
 - Förstör/tar barnets saker

-
- Sexuellt gränslös mot barnen
 - Uppviglar barnet mot den andre föräldern/syskon
 - Använda barnet för att pressa den andre föräldern på pengar
 - Underlåtelse att försörja
 - Kan föra bort/kidnappa sitt eget barn för att t.ex. göra den andra föräldern förtvivlad
 - Allierar sig med den andre föräldern mot barnet
 - Grym & sadistisk i ord och handling

Psykiskt våld/misshandel – lika farligt som fysiskt våld och sexuellt utnyttjande!

- Förödmjukande beteende
- Direkta hot
- Indirekta hot
- Kontroll
- Isolering
- Svartsjuka
- Emotionellt våld
- Narcissism
- Känslomässig försummelse (passivt våld)

Den andre föräldern

- Förändras ofta i personligheten
- Manipulerad
- Kontrollerad
- Isolerad från omgivningen
- Upptagen av sin egen smärta/rädsla/skam
- Frånvarande mentalt/emotionellt
- Känsломässigt instabil
- Medskyldig ibland
- Ofta inte betrodd av omgivningen
- Rädd för att stöta sig med krokodilen

Nödvärdigt att agera korrekt och
genomtänkt mitt i krisen!

*Ibland slår
mamma mig.*

*Det får hon inte! Kom,
vi går och pratar med
skolsköterskan!*

”Det kan du inte mena!”

Omgivningen har svårt att tro på den orimliga berättelsen!

Familjen vet sanningen bakom fasaden

Berättelserna nästan identiska

Barnet fångat bakom
omgivningens brist på insikt!

år efter år...

Rädsla

**Brist på
tillit**

Konsekvenser för barnet

- Bristande tillit till andra – speciellt vuxna
- Perfekt fasad gentemot omgivningen som skydd
- Låg självkänsla/självhat
- Ångest/oro/otrygghet
- Depression/nedstämdhet
- Aggressivitet/våld
- Missbruksrisk
- Flyr ofta hemmet så fort skolgången är klar – bara ett steg i processen att bli fri
- Utvecklar liknande personlighetsdrag/beteenden
- Dras till partners med narcissistiska/psykopatiska drag – helvetet börjar om!
- Flyktiga relationer

Hur bemöter vi ”barnet”

- Var en trygg vuxen för barnet – lyssna och validera – se barnet!
- Möt barnets känslor!
- Visa värme och medkänsla!
- Fråga barnet – vad behöver du för att det ska kännas bättre?
- Aktivera barnet i andra sammanhang!
- Stå ut med vanmakten!

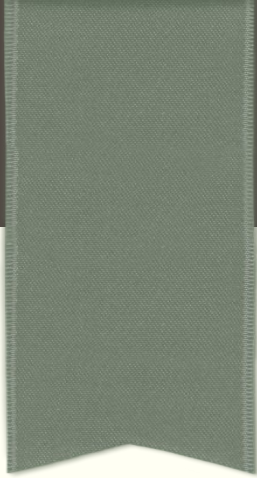
Hur bemöter vi "krokodilföräldern"?

- Lyssna alltid till din inre röst - "något känns fel"
- Självkänedom!
- Professionell hållning – var inte naiv
- Vaksam mot manipulation
- Saklig och lugn ton
- Hänvisa till din arbetsroll
- Vittne på vad som sägs
- Dokumentera!
- "Sköldpaddskal" mot förakt/kyla/aggressioner
- Stå ut med vanmakten!
- Egna erfarenheter

Skaffa dig kunskap!

vuxnabarn.nu

HELENA BINGHAM

LEG PSYKOLOG

www.ptfo.se

helena@ptfo.se